

17-9-2018:

Jaap van den Ende, oud-stadsbeiaardier van Gouda, Schoonhoven, Woerden, Oudewater en Dordrecht is overleden op de leeftijd van 90 jaar. Hij was ereburger van Gouda.

Jaap van den Ende aan de speeltafel van een van 'zijn' beiaards ©MD001

Van den Ende overleed afgelopen donderdag in Schoonhoven, waar hij zijn hele leven heeft gewoond. De begrafenis komende vrijdag in Willige Langerak. Hij stopte op 1 augustus 1993 met het bespelen van de beiaards in die steden. In zijn functie van stadsbeiaardier was hij ambtenaar en dus moest hij op 65-jarige leeftijd met pensioen. „Een klokkenspel hangt in de toren en dat neem je niet zomaar even mee naar huis”, zei hij daar zelf over in een interview ter gelegenheid van zijn afscheid.

Vanaf 1953 verzorgde hij de wekelijkse bespelingen op de zaterdagmiddag op de beiaard van Schoonhoven. In 1958 volgde een vaste aanstelling tot stadsbeiaardier in zijn geboorte- en woonplaats Schoonhoven. „Er was voor het stadhuis een opvolger nodig en mijn vader vond het goed dat ik dat werd. Zo ben ik erin gerold”, zei hij daar later over.

Koninklijk Paleis

Tot zijn pensionering in 1993 was hij ook stadsbeiaardier van Woerden (1964), Dordrecht 1966, Oudewater (1968) en Gouda (1979). Als freelance beiaardier werkte hij in Rijnsburg (1964-1979), Voorschoten (1965-1966), Bergambacht (1968-1990) en Zoetermeer (1978-?). Vanaf 1988 bespeelde hij ook enkele jaren de beiaard van het Koninklijk Paleis in Amsterdam (parttime).

Van den Ende voelde zich een echte stadsmuzikant. “Vroeger, in de middeleeuwen bijvoorbeeld, had je die alom in Nederland. Zoals ook andere soorten van kunstenaars, beeldhouwers en schilders, die ter meerdere eer en glorie van de opdrachtgever functioneerden.”

Chopin

Hij heeft echter door de jaren heen steeds zijn best gedaan om het oorspronkelijke beiaard-genre te versterken met concerten, geheel gewijd aan een enkele componist. Hij noemde voorbeelden van Sweelinck, Van Eyck, Valerius, Vivaldi, Händel, Scarlatti, Mozart, Schubert en niet te vergeten Chopin, zijn lievelingscomponist.

Niet alleen door bijzondere concerten en beiaardexcursies in Nederland en in België heeft hij voor de erkenning van het carillon op de bres gestaan, maar ook door zelf veel te sleutelen aan de instrumenten met een streven naar technische perfectie en niet te vergeten door lezingen. In een toespraak bij zijn afscheid in Dordrecht zei hij dat de rest van Nederland het buitenland maar moet lokken met klompen en tulpen, maar dat Dordrecht en in feite heel Zuid-Holland daarvoor wat beters in huis hebben: hun beiaards.